

Olje- og energidepartementet
postmottak@oed.dep.no

Oslo, 27. mars 2015

EUS ENERGIUNION - HØRINGSUTTALELSE FRA LVK

LVK representerer de henimot 200 kommunene som er vertskap til alle vannkraftanleggene i Norge. De planer som foreligger om store pumpekraftverk mv som ledd i et fremtidig europeisk energimarked, Norge som «Europas grønne batteri», vil ytterligere ta i bruk naturverdier beliggende i våre medlemskommuner. Som Europas største vannkraftprodusent med forankring i LVK-kommunene, er derfor planene om en energiunion i EU ikke bare av stor betydning for Norge, men av helt spesiell betydning for ressurskommunene.

Vår energipolitikk er tuftet på institusjonelle ordninger som har forvaltet verdiskapingen til beste for Norge. De ordninger som er etablert rundt olje- og gassvirksomheten har sterke likhetstrekk med det vannkraftregimet som våre politiske forfedre vedtok for hundre år siden, og som har vist seg avgjørende for velstandsutviklingen i Norge.

1. Formålet med en europeisk energiunion

Planene om en energiunion er først og fremst begrunnet i ideen om et fremtidig Europa med en *sikker, bærekraftig og konkurransedyktig energiforsyning*. LVK kan uten videre slutte seg til disse målene. Både behovet for klimaforbedringer og hensynet til en effektiv ressursforvaltning tilsier et tettere integrert europeisk energimarked, og den økte sikkerhetspolitiske spenningen i Europa har økt behovet for et mer robust energiregime i EU. Erfaring har vist at energiforsyning er en sentral del av sikkerhetspolitikken.

Som del av det indre energimarked og som stor eksportør av både fossile og fornybare energikilder har Norge betydelige interesser i planene om og utviklingen av en energiunion.

2. Det nærmere innholdet av en energiunion - LVKs syn

De fremlagte planene om en energiunion er foreløpig av mer generell karakter. LVK har merket seg Norges foreløpige synspunkter, hvor hensynet til et velfungerende marked både for olje, gass og fornybare energikilder er fremhevet, og hvor klimaforbedrende tiltak er understreket. –Også dette er betraktninger LVK kan slutte seg til.

118417-356/150327_b_oed_hoering_eus_energiunion_lvk_to

Landssamanslutninga av Vasskraftkommunar

Akersgaten 30 | Pb 1148 Sentrum, NO-0104 Oslo | Tel: (+47) 99 11 99 00 | Fax: (+47) 947 47 000
Org. nr: 975 625 117 | Bankgiro: 8601 20 60159 | www.lvk.no

Begrepet «energiunion» kan så langt ikke ses å være gitt noe presist innhold i de dokumenter som er tilgjengelige, verken i EU-kommisjonens melding 25. februar 2015 eller i Regjeringens og Olje- og energidepartementets foreløpig kommentarer. Det er unødvendig å påpeke at bruk av «unionsbegrepet» i seg selv kan oppleves kontroversielt i forholdet mellom den europeiske union EU og Norge. Avhengig av den planlagte energiunionens innhold vil det kunne oppstå juridiske og politiske utfordringer for Norge. LVK viser i den forbindelse til bestemmelsen i Grunnloven § 115 om den begrensede adgang som foreligger til å overlate myndighet til internasjonale sammenslutninger som etter grunnloven ellers tilligger statens myndigheter.

LVK har ikke registrert at norske myndigheter har vurdert slike utfordringer som aktuelle i forbindelse med ideen om en energiunion, og legger det foreløpig til grunn for sitt arbeid.

LVK finner likevel grunn til å minne om følgende uttalelse, inntatt i Europautredningen, NOU 2012:2, *Utenfor og innenfor - Norges avtaler med EU*, pkt 19.1.1:

«Energi er en essensiell sektor for Norge, med tunge nasjonale interesser knyttet til olje, gass og vannkraft. Energipolitikk var inntil nylig i all hovedsak et nasjonalt anliggende i EU, og da EØS-avtalen ble vedtatt i 1992 ble det lagt til grunn at norsk energisektor i svært liten grad ville bli berørt av EU/EØS-retten. Dette har etter hvert vist seg å ikke holde stikk. Gjennom de alminnelige reglene om de fire friheter, statsstøtte og konkurranse - samt et økende antall relevante rettsaker på energiområdet - har EU/EØS-retten gjennom perioden 1992-2011 vist seg å ha betydning for mange sider av norsk energisektor. I denne perioden har energi vokst gradvis frem som et eget politikkområde i EU, på en annen måte enn man kunne se for seg i 1992. Samtidig har ikke EU grunnleggende utfordret nasjonalstatenes rådighet over egne energiresurser, og i tillegg har norske myndigheter på dette området vært flinke til å utnytte det handlingsrom som EU/EØS-retten gir, og tilpasse norske ordninger på en slik måte at norske energiinteresser fortsatt er ivaretatt. Resultatet er at de nasjonale målsetningene bak norsk energipolitikk i all hovedsak er videreført innenfor rammene av EU/EØS-samarbeidet.» (Understreket her)

De nasjonale målsetningene bak norsk energipolitikk er bygget opp over generasjoner, og kommer i dag til uttrykk i egne institusjonelle ordninger både knyttet til eierskap, konsesjonsregler og skattesystem. Det er hevet over tvil at disse ordningene både for vannkraften og senere for olje- og gassvirksomheten har vært avgjørende for velstandsutviklingen i Norge.

På samme måte som forut for vedtakelsen av EØS-avtalen i 1992, er det krevende i dag å forutsi hvilke virkninger den planlagte energiunion vil kunne få på norske energiinteresser om noen år. LVK vil oppfordre norske myndigheter til å foreta grundige analyser av mulige utviklingstrekk slik at man i større grad enn man maktet i 1992 kan forutsi muligheten for en videreføring av det norske energigimet.

Det er LVKs erfaring at det samlede norske energimiljøet i hovedsak er opptatt av at det europeiske energimarkedet utvikles mest mulig funksjonelt og tuftet på markedsmekanismer. Dette er også etter LVKs syn en viktig målsetning med norsk deltakelse i en fremtidig energiunion. LVK vil likevel minne om at Norge er i en særstilling i europeisk energisammenheng som en

betydelig eksportør både av olje, gass og vannkraft. Disse særlige interesser blir ikke uten videre ivaretatt av markedet.

Dersom realiseringen av en energiunion vil kunne true våre institusjonelle ordninger rundt eierskap, konsesjonssystem og skattesystem, vil Norges arbeid med og synspunkter på den planlagte energiunionen måtte ta en annen retning enn det hittil er lagt opp til.

Med vennlig hilsen

Landssamanslutninga av Vasskraftkommunar

Torfinn Opheim
leder